GRACE BIBLE TRAINING CENTRE (GBTC) SHULE YA HUDUMA ARUSHA - TANZANIA

SOMO: KANUNI ZA UONGOZI WA KIKRISTO

SOMO LA 2: HUDUMA ZA SERIKALI NA SHIRIKISHO

MWALIMU WA KOZI: ASKOFU EKONG

Wizara za Kiserikali na Makutano

Kanisa la Awali lilipangwa kwa njia ambayo washiriki wote wa kila kutaniko wanachukua jukumu kubwa katika maisha ya Kanisa. Ndani ya ushiriki wake, Kanisa la Awali lilikuwa na aina mbalimbali za watu wenye karama mbalimbali za kiroho ambazo zilikuwa na faida kwa kundi zima la waamini la mahali hapo.

Kila huduma au uongozi una kusudi lake kuu la kuujenga au kuujenga Mwili wa Kristo (1 Wakorintho 14:12) ili waweze kukua na kuwa kama Kristo (Waefeso 4:13; Warumi 8:29) na kwamba wameandaliwa kuwaleta wengine kwenye wokovu ujuzi wa Yesu Kristo (Matendo 1:8; Mathayo 28:18-20).

Sehemu kuu mbili za kazi ya karama zilikuwa ni wale Wakristo walioongoza na kufanya kazi katika Neno la Mungu (*Matendo 6:4; Waefeso 4:11-16*); na wale walioshiriki katika huduma mbalimbali za kusanyiko la (*1 Wakorintho 12:4-11*) na (*Warumi 12:3-8*).

Maneno ya jumla yaliyotumika katika Biblia kuwaelezea viongozi hawa yalikuwa Mzee (Gk – Presbuteros), Askofu (Gk – Episkopee) na Shemasi (Gk – Diakonia). Wazee na Maaskofu hufanya huduma za Kiserikali na kutoa uangalizi wa kiroho na utunzaji kwa Kanisa. Mashemasi hutoa usaidizi na usaidizi kwa huduma za Kiserikali na si lazima kutajwa kwa cheo kama vile mashemasi, n.k. Petro, mtume wa Yesu Kristo alijieleza kuwa mzee (1Petro 5:1). Msisitizo hapa sio juu ya vyeo bali kazi na mamlaka katika Kanisa kama ilivyoamriwa na Bwana.

(Masomo Zaidi: Matendo 15:2, 22-23; 16:4; 20:17; 21:18; Wafilipi 1:1; 1 Timotheo 3:1; Yakobo 5:14; 1 Petro 2:25)

Huduma za Kikusanyiko na Kiserikali zina tofauti katika utendaji na mamlaka, lakini zina umuhimu sawa kuhusiana na umuhimu na umuhimu wao katika Kanisa. Huduma za kiserikali zimepewa mamlaka ya kimungu kutawala Mwili wa Kristo kupitia ofisi zilizowekezwa juu yao. Ili kufanya kazi katika ofisi hizi, ni lazima mtu apokee wito wa kiungu kutoka kwa Mungu na chini ya mamlaka Yake kutekeleza makusudi yake.

Ili kufanya kazi katika huduma ya kutaniko, mtu lazima aelewe nafasi yake ya daraka na mipaka yake. Kila sehemu ya Mwili wa Kristo inapaswa kupokea wito kutoka kwa Mungu, lakini si lazima kufanya kazi katika huduma ya kiserikali.

a) Huduma za Kutaniko - 1 Wakorintho 12:4-11; Warumi 12:3-8

Kuna karama zinazotolewa kwa waamini ili kuwawezesha kutoa huduma au huduma ndani ya Mwili wa Kristo kwa ajili ya kuijenga na kukua, na inajumuisha karama za Roho na karama nyingine za huduma (1 Wakorintho 12:7, 11). Karama hizo ni neno la hekima, neno la maarifa, imani, kutenda miujiza, karama za kuponya, kutabiri, aina mbalimbali za lugha, tafsiri za lugha, kupambanua roho, kufundisha, kuonya, kutoa, ukarimu, kusaidia, kutumikia. , uongozi au utawala, na kuonyesha rehema. Kuna karama 17 za kiroho au zaidi, ambazo kila mwamini katika Kristo anaweza kuwa nazo na kuzitumia kwa ajili ya utumishi wa Bwana.

Washiriki wengi wa Kanisa la Awali walifanya kazi katika huduma hizi tofauti za Roho, lakini hawakuwa na majina au vyeo. Ilipohitajika kuunda nafasi, Kanisa la kwanza lilichagua kutoka miongoni mwa washiriki wake wale ambao tayari wamedhihirisha hekima, tabia na upako wa Bwana maishani mwao. Uteuzi wa mashemasi katika Matendo 6:3 ni mfano mmoja kama huo.

b) Huduma za Kiserikali - Waefeso 4:11-16

Hizi ni huduma tano zinazotolewa kwa Kanisa na ni pamoja na Mtume, Nabii, Mwinjilisti, Mchungaji na Mwalimu. Ili kuwa na ufanisi, huduma hizi pia zinategemea karama za Roho Mtakatifu kama ilivyotajwa hapo awali. Karama ni upako wa Mungu, uwezo na uwezeshaji wa kutimiza kazi za ofisi.

Huduma za kiserikali husimamia na kuendeleza au kuandaa huduma nyingine katika Mwili wa Kristo. Wanawatayarisha watakatifu kwa ajili ya huduma zao mbalimbali, lakini hawafanyi huduma yote kwa ajili ya watakatifu. Katika Waefeso 4:12, kazi kuu mbili za huduma hizi zimeelezewa kikamilifu kama (i) kuandaa au kuandaa waumini kwa ajili ya kazi ya huduma na (ii) kujenga, kujenga au kutegemeza Mwili wa Kristo (mst.16).

Katika mfumo mzima wa uongozi wa Kanisa, huduma za kiserikali hufanya kazi ndani ya muktadha wa ukuu wa Kanisa. Katika Agano Jipya, serikali ya Kanisa imekabidhiwa kwa wazee, ambao ni pamoja na huduma tano za kiserikali. Uzee ni chombo tawala cha kanisa la mtaa chenye jukumu la kusaidia viongozi waliowekwa rasmi na Mungu kama vile mitume au maaskofu (*Mdo.* 15:2, 22, 23; 16:4; *Wafilipi* 1:1). Wanachama wa chombo hiki mara nyingi hujulikana kama Wazee.

Kupambanua / Kutambua na Kuachilia huduma

Huduma za kiserikali zina jukumu muhimu la kutekeleza ili kuhakikisha kwamba huduma za makutaniko zinaendelezwa kwa namna ambayo Kanisa linakua na kuwa na afya ya kiroho na wakati huo huo kufanya kazi kwa ufanisi kama inavyoitwa (*Matendo 6:7*). Wanatakiwa wawe na macho ya rohoni yanayoweza kuwatambua wale walioitwa kufanya kazi fulani katika Mwili, iwe ni kazi ya Kiserikali au Usharika, na

kuweza kuwaachilia kwa kazi hiyo. Haya yanamaanisha kuwa wana kazi nyingine mbili za kupambanua viongozi watarajiwa na kuwaachilia.

Ili kuachilia huduma nyingi ambazo zimelala katika Mwili wa Kristo, uongozi wa Kanisa lazima ufanye kazi kwa utambuzi wa kiroho kama wa Kristo. Katika kupambanua viongozi watarajiwa, ni rahisi sana kuhukumu watu kwa sura ya nje badala ya moyo.

Kuna watu wengi ambao Mungu aliwaita katika huduma, ambao hawangefaa katika sifa za leo za uongozi (1 Wakorintho 1:26-29; 1 Samweli 16:7). Kwa mfano, mitume wa kwanza walikuwa wavuvi wengi, wasio na mafunzo, wasio na elimu na walidharauliwa na jamii (Matendo 4:13; Mathayo 4:18-22). Paulo alikuwa muuaji na mtesi wa kanisa (Wagalatia 1:23; 1 Timotheo 1:12-16; 1 Wakorintho 15:9-10). Timotheo alikuwa mtu mwoga na dhaifu (1 Timotheo 4:11-14; 5:21-23; 2 Timotheo 1:7-8). Mfalme Daudi alikuwa mdogo katika familia (1 Samweli 16:11-13). Musa pia alikuwa mdogo katika familia na mwenye kigugumizi (Kutoka 4:10-12). Kuna mifano mingine mingi ya Kibiblia ya viongozi waliochaguliwa na Mungu, ambao hawangetimiza sifa zinazowekwa na wanadamu wenzao leo. Mtu anapaswa kutazama nyuma ya mapungufu ya asili na kuona uwezo wa kiroho ambao waumini wanao katika Bwana.

Mchakato wa kutambua na kuachilia huduma katika Mwili wa Kristo huchukua muda. Hatua za mchakato huu ni:

- Tambua uwezo na uwezo ndani ya mtu
- Kuzingatia maeneo chanya katika mtu
- Changamoto kwa mtu kutimiza uwezo wake na kukuza vipawa vyake
- Kuwa tayari kutumia muda pamoja nao
- Kuwa tayari kuchanganyikiwa nao, bila kukata tamaa juu yao
- Watie moyo kupitia nyakati za makosa
- Panda maono katika mioyo yao ya uchungaji wa kweli
- Wape fursa za maendeleo
- Weka imani katika huduma yao
- Omba huduma yao iwepo

KARAMA NA HUDUMA KATIKA KANISA LA AGANO JIPYA

KARAMA/ HUDUMA	MAANDIKO	UFAFANUZI	KAZI
Mtume	Efe. 4:11 1 Kor. 12:28 Mdo. 2:43	Mmoja alitumwa kwa amri; Mjumbe au balozi;Mwenye tume.	Kuanzisha makanisa; Kuwaweka wakfu wazee; Ili kuleta ufunuo wa Neno; Kutoa mafunzo na nidhamu kwa wizara; Kuwa baba wa kiroho kwa wengine.
Nabii mume / Nabii mke	Efe. 4:11; 2:20 Mdo 11:27-30 Mdo 13:1-4 Mdo 21:10-11 Kut 15:20 Luk 2:36	Mtabiri wa Neno la Mungu na matukio yajayo; Mhubiri wa Neno la Mungu chini ya msukumo wa Roho; Kinywa au msemaji kwa Mungu; Mfasiri wa Mungu Neno.	Kufanya kazi katika ofisi ya nabii; Kuthibitisha mwelekeo wa huduma; Kusafiri na mitume kwa pamoja huduma inayothibitisha makanisa ya mtaa.
Mwinjilisti	Efe. 4:11 Mdo 21:8 2 Tim. 4:5	Mhubiri wa Injili (mjumbe wa habari njema); Mhubiri akiwa na huduma ya kuvuna.	Kufundisha washindi wa roho; Kuwashinda waliopotea kwa mahubiri na miujiza; Kufanya kazi na timu za kitume katika kuanzisha na kuanzisha makanisa ya mtaa.
Mchungaji/ Mwangalizi	Efe. 4:11 Yoh 10:16 Yoh 21:16 1Pet. 5:2-3	Mchungaji wa Mungu watu; Mwangalizi wa Kanisa; Mwenye kuchunga, kulinda, kulisha na kuongoza kundi la Mungu.	Kulisha kundi; Kushauri kundi; Kuongoza kundi; Kulitambua kundi; Kusimamia kundi la mahali walipo.
Mwalimu	Efe. 4:11 1Kor. 12:28 1Tim. 3:2 2Tim. 2:2, 24	Mwalimu wa Neno la Mungu; Mwenye kutoa elimu ya utaratibu; Mwalimu wa walimu wengine.	Kuweka ukweli na mafundisho kutoka kwa Neno la Mungu; Kufundisha wengine jinsi ya kufundisha; Kusahihisha mafundisho; Ili kusawazisha ya nabii huduma ya msukumo.

Unabii	Rum. 12:6 1Kor 12:10 1Kor 13:2; 14:3	Mara kwa mara kutabiri matukio yajayo; Kuzungumza chini ya uvuvio wa Roho wa Mungu; Ili kutia moyo, kuthibitisha, na kutilia nguvu ukweli uliofunuliwa.	Kuhimiza, kujenga na kufariji kupitia usemi wa kutia moyo; Kuwatia moyo Wakristo kupitia upako wa Roho.
Ministry	Mdo. 6:1 Rum. 15:31 Rum. 12:7 1Kor 4:1	Mtu anayehudhuria kama mtumishi; Mtu anayetoa huduma, msaada na misaada kwa wengine	Kutumikia katika nafasi yoyote inayopatikana; Kuonyesha roho iliyo tayari kukidhi mahitaji wakati wowote; Kuhudumia mahitaji ya wengine na matamanio yao.
Ualimu	Rum. 12:7 2Tim. 2:2	Mwenye kuwafundisha wengine; Mtu anayeingiza mafundisho ndani ya mwingine	Kuweka nyenzo kwa ajili ya kuwajenga, kuwahimiza na kuwafariji wengine; Kufundisha wengine katika kuunga mkono jukumu la huduma ya kweli.
Uhimizaji	Rum. 12:8 Mdo. 4:36 Mdo. 9:26-27 Mdo. 11:22- 26 1Kor 14:3 1Kor 1:4, 6 Tito 1:9	Mwenye kufariji, kuwatia moyo, kuwatia nguvu wengine; Mtu anayefariji wengine kwa kiwango cha kibinafsi; Mwenye kuhimiza Kanisa lenye maneno mafupi ya ujengaji	Kuwapa joto, kuwafariji au kuwaonya waumini; Kushangilia au kulifariji Kanisa wakati wa dhiki au hitaji.
Kutoa	Rum. 1:11; 12:8 Efe 4:28	Mtu anayeshiriki kwa ukarimu na kuwagawia wengine kile anachopaswa kutoa; Mwenye kutoa kwa wengine kutoka kwa wingi huo Mungu amempa.	kwa njia ya kutoa; Kumwamini Mungu kwa baraka ili wengine wapate kwa zamu; Kutoa kifedha

Kutawala	Rum. 12:8 1Thes. 5:12 1Tim. 3:4, 5, 12	Anayesimamia kazi mbalimbali za Kanisa; Mtu anayeongoza kwa mfano mzuri na utumishi; Anayepanga, kuwezesha na kusimamia shughuli za Kanisa.	Kulinda au kulinda kundi kwa silika ya kiongozi; Kuwa huduma ya msaada kwa wazee wa kanisa la mtaa; Kuandaa na kutekeleza shughuli na programu.
Rehema	Rum. 12:8 Mat. 5:7 Mat. 6:2-4 Yak 3:17	Mtu anayehisi uchungu wa wengine; Mwenye upendo na huruma; Mtu anayeonyesha upendeleo wa kweli, wa neema kwa wengine; Mtu ambaye amehamasishwa kuhimiza na kushangilia	Kuhudumia wagonjwa, wazee, waliofungiwa na wahitaji; Kuonyesha wema na upole kwa walioumizwa; Kutoa bila kujulikana ili kukidhi mahitaji.
Neno la hekima	1Kor 12:8 Mat. 21:25 Mat. 22:21 Yoh 8:7	Mtu anayepokea ufunuo usio wa kawaida na hekima kutoka kwa Mungu kwa hali; Mtu ambaye ametiwa mafuta na Roho kutoa ushauri maalum kwa wengine ambao unakidhi mahitaji yao.	Kutambua na kuwasiliana jinsi njia za Mungu zinavyotumika kwa hali fulani; Kufanya kazi na kuzungumza chini ya a vazi isiyo ya kawaida ya hekima na busara; Kupokea ufahamu maalum kutoka kwa Bwana kuhusu njia bora ya kushughulikia hali au tatizo.
Neno la maarifa	1Kor 12:8 1Kor 5:3-5 Mdo. 5:3; 9:10; 8:23	Mtu anayepokea kutoka kwa Mungu ukweli na habari zisizo za kawaida ambazo kibinadamu haziwezekani kujua.	Kuzungumza kwa ufunuo wa kiungu ukweli maalum kuhusu hali; Kuzungumza na wengine mawazo ya Mungu kuelekea hali maalum; Kufunua kwa watu binafsi au vikundi mahitaji yao maalum au utoaji kwa ufunuo wa kiungu.
Imani	1Kor 12:9 Mat. 21:19	Mtu anayeweza kumwamini Mungu kwa yasiyowezekana; Mtu ambaye ana maalum zawadi ya imani kwa yale ambayo Mungu ameahidi kufanya; uwezo wa kuona wa Mungu	Kunena neno la imani kwa matokeo; Kupokea kutoka kwa Mungu nguvu isiyo ya kawaida ya kuamini Yeye kwa miujiza.

Uponyaji	1Kor 12:9, 28, 30 Mdo. 4:22-30	Mtu ambaye anatumiwa na Mungu kama chombo ambacho Yeye hupitisha uponyaji kwa mwili wa kimwili wakati wa kuchagua kwake	Kuwa chombo ambacho Mungu huleta uponyaji au tiba; Kuweka mikono juu ya wengine na kuwaona wakirejeshwa kwenye afya kwa uwezo wa Roho, mara kwa mara; Kuwa chombo ambacho nguvu za Mungu huponya mara kwa mara aina fulani ya ugonjwa.
Miujiza	1Kor 12:28 1Kor 4:19-20 2Tim. 1:7 Rum. 1:16	Mtu anayefanya jambo lisilowezekana kwa asili kwa uwezo wa Mungu; Mtu ambaye amejaliwa huduma ya nguvu na ukombozi	Kufanya mambo yasiyo ya kawaida kwa uwezo wa Mungu; Kufanya jambo lisilo la kawaida inawezekana, kwa utukufu wa Mungu.
Kupambanua roho	1Kor 12:10 Mdo. 16:16- 18	Mtu anayetambua ni roho gani (ya kimungu, mbaya au ya kibinadamu) nayosababisha dhihirisho au shughuli fulani.	Kuhukumu kwa usahihi ni nini cha Roho wa Mungu na kile ambacho sio; Kuwa na roho nyeti yenye karama inayotofautisha kati ya ukweli na uwongo; Kujua chanzo cha kiroho nyuma ya kitu au mtu.
Kunena kwa lugha	1Kor 12:10 1Kor 14:5, 6, 18, 21-23, 27- 28, 39 Mdo. 2:4, 8- 11 Mdo. 10:46 Mdo. 19:6	Anenaye lugha asiyoielewa; Mtu anayezungumza na Roho katika lugha ambayo hakuwahi hapo awali kujifunza.	Kuzungumza kwa sauti isiyo ya kawaida ambayo inafasiriwa na mtu yule yule au tofauti katika mkutano wa hadhara kwa ajili ya kulijenga Kanisa; Kuzungumza lugha sio iliyojifunza hapo awali kwa elimu rasmi, lakini inaeleweka kwa wasikilizaji wake; Kuzungumza lugha ya mbinguni kama ishara ya kupokea ubatizo wa Roho Mtakatifu kwa ajili ya kujijenga binafsi; si sawa na karama ya lugha.
Tafsiri ya lugha	1Kor 12:30 1Kor 14:6- 14, 27-28 Mdo. 10:46	Mtu ambaye amepewa ufahamu usio wa kawaida kutafsiri maana ya ujumbe katika lugha kwa Kanisa	Kufasiri maana ya ujumbe unaotolewa na karama ya lugha katika kusanyiko.
Serikali	1Kor 12:28 Rum. 12:8 1Tim. 5:17	Mtu anayeongoza, kuongoza au kuendesha shughuli katika Kanisa au kanisa la mtaa.	Kuongoza pia baadhi ya mambo ya Kanisa; Kufanya kazi katika karama ya utawala.

Masaidiano	1Kor 12:28	Mwenye kutoa misaada na msaada; Mtu anayepunguza mzigo wa viongozi kwa kuwafanyia mambo fulani ya kiutendaji	Kusaidia kanisa la mtaa kwa njia za vitendo; Kusaidia baadhi ya mahitaji ya kila siku ya watu katika Kanisa; Ili kuwapa nafuu wale wanaohudumu katika Maneno ya baadhi ya majukumu yao ya kawaida.
Maombezi	Rum. 8:26, 27, 34; 11:2 1Tim. 2:1 Isa. 59:16	Mtu anayezungumza au kumsihi mtu mwingine; Mtu anayekutana na mtu kwa mazungumzo, mashauriano au dua	Kuombea wengine kwa ufunuo usio wa kawaida wa mahitaji yao; Kuleta mahitaji ya Kanisa mbele za Bwana kwa bidii maalum na marudio; Kuwa na maisha ya kina ya maombi na huduma ambayo Mungu anaitumia kama chombo cha kunena kuleta mahitaji fulani mbele zake.
Mzee	Mdo. 11:30 Mdo. 14:23 1Tim. 4:14 1Tim. 5:17- 19	Mtu ambaye ni mzee, au mwandamizi; Mtu ambaye ameendelea na kukomaa katika maisha	Kuwaongoza na kuwatawala watu wa Mungu; Kuchunga watu wa Mungu.
Askofu / Mwangaliz i	Mdo. 1:20 Fil. 1:1 1Tim. 3:1-8 Tito 1:7 1Pet. 2:25	Mtu anayewachunga, kuwalinda au kuwalinda wengine.	Kuchunga Kanisa; Kulinda, kulinda na kusaidia kundi.
Shemasi	Mdo. 6:1-6 Rum. 16:1 1Tim. 3:8, 12	One who serves guests food and drink at table	Kutumikia wengine kwa njia za vitendo; Kufanya kazi duni katika Kanisa; Kukaribisha, kutumikia ushirika, au kuchukua sadaka katika ibada ya kanisa la mtaa.

There are many other gifts or ministries in the Church such as the ministry of a singer, musician, etc.